Powoływanie Rady Działalności Pożytku Publicznego w Siechnicach

Stan na 17 lipca 2015 r.

Spis treści

Czym jest RDPP....1
Jaka jest rola RDPP?....1
Skład RDPP....3
Powoływanie Rad....4
Wybór członków Rady....4
Aneks: Zadania publiczne opiniowane przez RDPP....5

Czym jest RDPP

Mówimy o Radzie DZIAŁALNOŚCI Pożytku Publicznego. Nie chodzi tu zatem o ORGANIZACJE Pożytku Publicznego, ale o DZIAŁANIA na rzecz PP. A przecież trudno zaprzeczyć, że takiej działalności oddane są również jednostki samorządu terytorialnego (JST) wraz ze swoimi organami, czyli w naszym przypadku Burmistrzem (z zespołem urzędników) oraz Radą Miejską. Rada jest zatem powoływana po to, by obu stronom – organizacjom obywatelskim oraz JST pomóc w działaniu na rzecz dobra wspólnego.

RDPP służy zatem **mediacji** między organami gminy a organizacjami obywatelskimi dla lepszej realizacji celów społecznych przez obie strony oraz inne podmioty lokalne (na przykład gminne jednostki pomocnicze, instytucje publiczne itp).

Jaka jest rola RDPP?

Ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie dość jasno i obszernie określa rolę RDPP. Administracja może żywić obawy, że posiadając takie kompetencje Rada będzie za bardzo ingerowała w jej pracę. Obawy te wydają się być niezasadne, bo:

– rada opiniuje dokumenty, inicjuje i edukuje. Nie wchodzi w kompetencje decyzyjne administracji,

– rada ma pomagać administracji i organizacjom obywatelskim, ułatwiać im pracę, a nie przysparzać nowych obowiązków,

– organizacje obywatelskie nie są wystarczająco silne i wydolne, by korzystać z tak szeroko zakrojonych możliwości, rada będzie opiniować tylko wybrane dokumenty, które oceni jako szczególnie ważne i którymi będzie w stanie się zająć.

Ustawowa rola RDPP (poniżej tekst ustawy został wytłuszczony, a komentarz pisany jest zwykłą czcionką):

1) Opiniowanie projektów strategii rozwoju gminy.

Są to dokumenty określające priorytety i kierunki rozwoju gminy. Pojęcie rozwoju jest wieloznaczne i nie wolne od pułapek. Tak czy inaczej celem nadrzędnym dokumentów strategicznych jest jednak zaspokajanie potrzeb i oczekiwań mieszkańców, poprawa standardów i jakości ich życia. A temu w ostatecznym rozrachunku służy przecież i działalność organizacji obywatelskich. Administracji powinno zatem szczególnie zależeć na ich opinii wyrażonej poprzez RDPP.

2) Opiniowanie projektów uchwał i aktów prawa miejscowego dotyczących:

- **sfery zadań publicznych (33 zadania wymienione są w aneksie na s. 5)**
- **współpracy z organizacjami pozarządowymi, w tym programów współpracy z organizacjami pozarządowymi.**

Wymienione 33 zadania publiczne są lub mogą być realizowane zarówno przez Urząd Miejski i jego jednostki własne (np. szkoły, placówki kultury), jak i organizacje obywatelskie. RDPP stwarza szansę na lepszą koordynację działań i podejmowanie nowych, wspólnych inicjatyw.

3) Wyrażanie opinii w sprawach dotyczących funkcjonowania organizacji pozarządowych.

Ten cel jest oczywisty

4) Udzielanie pomocy i wyrażanie opinii w przypadku sporów między organami administracji publicznej a organizacjami pozarządowymi;

Rada staje się w ten sposób instancją konsultacyjno-odwoławczą. Bez niej organizacje w sporze z administracją (szczególnie, gdy spór dotyczy rozliczeń finansowych), są stroną znacznie słabszą.

5) Wyrażanie opinii w sprawach dotyczących zadań publicznych, w tym zlecania tych zadań do realizacji przez organizacje pozarządowe oraz w sprawach rekomendowanych standardów realizacji zadań publicznych.

Zadania publiczne często mogą być realizowane przez organizacje obywatelskie taniej niż przez podmioty samorządowe czy komercyjne. Traktowanie organizacji jako podmioty, które mogą realizować takie zadania przyczynia się do wzrostu konkurencji. Dodatkowo organizacje reprezentujące beneficjentów zadań publicznych dysponują wiedzą, którą warto wykorzystać dla określania standardów oceny realizacji zadań publicznych

Administracja nie powinna patrzeć na organizacje wyłącznie jako na podmioty, które oczekują wsparcia, ale również jako lokalny zasób, który można wykorzystać dla realizacji zadań własnych gminy.

Skład RDPP

W skład RDPP wchodzą przedstawiciele organizacji pozarządowych, Burmistrza i Rady Miejskiej. Określenie „przedstawiciele" oznacza, że nie muszą to być pracownicy UM czy radni, ale osoby wybrane odpowiednio przez Burmistrza i Radę.

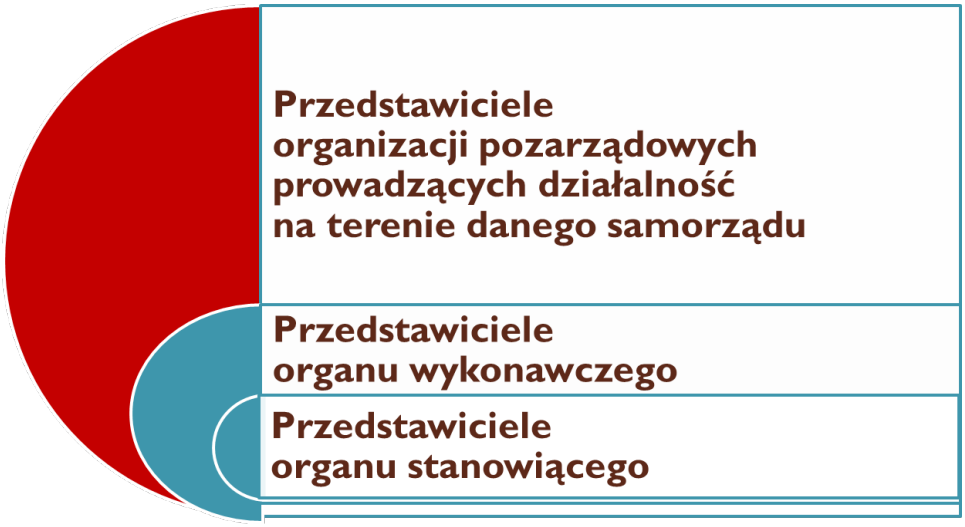

Ustalić musimy liczebność Rady oraz proporcje między ilością przedstawicieli organizacji obywatelskich i przedstawicieli Burmistrza i Rady Miejskiej. Z uwagi na to, że RDPP podejmuje decyzje zwykłą większością głosów, przyjmuje się często, że przedstawicieli organizacji jest więcej. Głos Rady jest opiniodawczy, nie jest wiążący dla organów Gminy, a zatem przynajmniej w Radzie głos organizacji powinien być rozstrzygający

Z drugiej jednak strony, jeśli rozumiemy Radę jako ciało mediujące, większe znaczenie powinno mieć w jej obrębie ucieranie konsensusu niż przegłosowywanie mniejszości. Jeśli przedstawiciele obu stron nie dogadają się ze sobą i przedstawiciele organizacji przegłosują przedstawicieli administracji, to jest mało prawdopodobne, była przychylnie wzięta pod uwagę przez Burmistrza i przez Radę Gminy.

Przypadek legnicki

Legnicka RDPP została utworzona w 2005 roku. W kadencji 2013-2015 w jej skład wchodziło 15 osób, w tym przedstawicieli: organizacji – 9; prezydenta – 3 (w tym jeden z organizacji); Rady Miejskiej – 3 (wszyscy z organizacji obywatelskich). Razem zasiadało w niej zatem aż 13 przedstawicieli organizacji.

Pytanie: Czy Rada Miejska postąpiła słusznie wybierając na swoich przedstawicieli osoby należące do organizacji? Czy raczej nie powinna wybrać osoby nie związane z ruchem pozarządowym, a najlepiej takie, które nie mają o nim pojęcia?

Ile osób powinna liczyć nasza Rada? Osiem? Dziewięć? Dziesięć. Ile powinno być w niej przedstawicieli organizacji?

Powoływanie Rad

Ustawa stanowi, że:

Organ stanowiący JST w drodze uchwały określi tryb powoływania członków oraz organizację i tryb działania Rady biorąc pod uwagę:

a) potrzebę zapewnienia reprezentatywności NGO,

b) terminy zgłaszania kandydatur na członków Rady,

c) sposób zgłaszania kandydatur na członków Rady,

d) potrzebę zapewnienia sprawnego funkcjonowania Rady.

Punkty b-d są techniczne. Owszem, trzeba zadbać, by terminy i sposób zgłaszania nie dyskryminowały nikogo. Kluczowe jest jednak, jak będziemy rozumieć reprezentatywność organizacji, czyli według jakiego klucza organizacje powinny wybierać swoich przedstawicieli. Czy powinna decydować wielkość organizacji? czy jej aktywność? czy w równym stopniu powinny być reprezentowane poszczególne obszary działania organizacji?

Odpowiedź o reprezentatywność przedstawicieli organizacji w Radzie zależy od tego, jakiego rodzaju cele Rady uznamy za kluczowe. Mówiąc najkrócej:

– czy interesuje nas tylko sposób dzielenia środków na organizacje,

– czy interesują nas również działania podejmowane na rzecz organizacji (np. szkolenia, spotkania integracyjne, promocja organizacji),

– czy chcemy by Rada ponadto była miejscem współkształtowania polityki publicznej gminy?

Dopiero gdy zostaną określone priorytety dla Rady oraz możliwości ich realizacji powinniśmy rozstrzygnąć jakich przedstawicieli szukamy.

Wybór członków Rady

Sposób wyboru przedstawicieli organizacji obywatelskich może przebiegać według precyzyjnie określonej procedury, tak jak ma to miejsce w przypadku Legnicy lub żywiołowo, tak jak to jest w Wałbrzychu.

Przypadek legnicki

1. Kandydatów na członków Rady będących przedstawicielami organizacji pozarządowych wybiera spośród swoich delegatów i w ilości przez siebie ustalonej Konferencja Organizacji Pozarządowych Miasta Legnicy.

2. Konferencję stanowią delegaci organizacji pozarządowych miasta Legnicy, wybierani według ordynacji wyborczych lub innych przepisów obowiązujących w tych organizacjach.

3. Każdą organizację może reprezentować jeden delegat.

4. Wyboru kandydatów na członków Rady dokonuje się spośród delegatów obecnych na Konferencji z zastrzeżeniem ust. 5.

5. Delegat nieobecny na Konferencji może zostać kandydatem na członka Rady o ile wyraził na to pisemną zgodę.

6. Kandydatami na członków Rady zostają osoby, które w głosowaniu tajnym otrzymały największą liczbę głosów. W przypadku równej liczby głosów przy ostatnim mandacie przeprowadza się dodatkowe głosowanie tych kandydatur których ta sytuacja dotyczy.

7. Osoby które w wyniku głosowania nie zostaly kandydatami na członków Rady tworzą listę rezerwową zgodnie z liczbą uzyskanych głosów.

Przypadek wałbrzyski

10 przedstawicieli organizacji pozarządowych działających na terenie miasta Wałbrzycha, wybiera się podczas otwartego spotkania tych organizacji, zorganizowanego przez Prezydenta Miasta Wałbrzycha.

Aneks: Zadania publiczne opiniowane przez RDPP[1]

1. Sfera zadań publicznych, o której mowa w art. 3 ust. 1, obejmuje zadania w zakresie:

1) pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób;

1a) wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;

2) działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;

3) działalności charytatywnej;

4) podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej;

5) działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego;

6) ochrony i promocji zdrowia;

7) działalności na rzecz osób niepełnosprawnych;

8) promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy;

9) działalności na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn;

10) działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym;

11) działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości;

12) działalności wspomagającej rozwój techniki, wynalazczości i innowacyjności oraz rozpowszechnianie i wdrażanie nowych rozwiązań technicznych w praktyce gospodarczej;

13) działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych;

14) nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania;

15) wypoczynku dzieci i młodzieży;

1 Źródło: Art. 4 *Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie*, Dz.U. 2003 Nr 96 poz. 873 z późniejszymi zmianami.

16) kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
17) wspierania i upowszechniania kultury fizycznej;
18) ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego;
19) turystyki i krajoznawstwa;
20) porządku i bezpieczeństwa publicznego;
21) obronności państwa i działalności Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej;
22) upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji;
23) ratownictwa i ochrony ludności;
24) pomocy ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą;
25) upowszechniania i ochrony praw konsumentów;
26) działalności na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami;
27) promocji i organizacji wolontariatu;
28) pomocy Polonii i Polakom za granicą;
29) działalności na rzecz kombatantów i osób represjonowanych;
30) promocji Rzeczypospolitej Polskiej za granicą;
31) działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka;
32) przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym;
33) działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w pkt 1–32.

*

Oprac. Jacek Schindler

Na podstawie:
1. Ustawy o z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
2. Prezentacji Waldemara Weihsa z Dolnośląskiej Federacji Organizacji Pozarządowych przedstawionej na szkoleniu w Siechnicach.
3. Serwisu http://radypozytku.ngo.pl/.
4. Uchwał o powoływaniu RDPP w Legnicy i Wałbrzychu.